

Bij het afscheid van Jan Karel als directeur van het CWI

Ongetwijfeld zal dit boekje veel verhalen bevatten van Jan Karel óp het CWI (of zelfs nog van op het MC). Het leek mij daarom aardig om een inkijkje te geven in een paar dingen buiten het CWI, waar Jan Karel en ik actief waren.

Oost West Thuis Best

Jan Karel werd directeur op het CWI na een kort avontuur in Atlanta, wat lang genoeg was om de familie daar te vestigen en erheen te verhuizen. Zijn appartement in Utrecht was nog wel in bezit, lag voor het vorige werk van Karen en Jan Karel centraal genoeg, maar door de mindere verbinding met het CWI en vanwege gezinsuitbreiding was hij op zoek naar iets ruimers. Tips waren welkom.

En zo gebeurde het dat bij mij in het dorp een villa te koop stond, die voldeed aan de eisen. De afmetingen waren in orde, de foto's zagen er leuk uit en de vraagprijs was OK. Een bezichtiging werd gepland. Het was toen begin 2004. Kort daarvoor hoorde ik bij de bakker (ons dorp is te klein voor een kapper) dat het met dit huis niet om zo maar een huis ging, maar om de voormalige villa van één van de ontvoerders van een bekend biermagnaat. Deze man was begin 2003 geliquideerd. Bij aankomst verwoordde de makelaar de reden van verkoop met "de vorige bewoner is plotseling overleden". Een dergelijke opmerking past, net als "voor de handige doe-het-zelver" en "met authentieke details", naadloos in het bekende makelaarsjargon. Toegegeven, de vraag of dit overlijden 'onvrijwillig' was gebeurd werd zonder aarzelen instemmend beantwoord. Jan Karel ging vervolgens met meetlint en opschrijfboekje de woning door.

Uiteindelijk viel de keus van de familie Lenstra niet op dit huis maar na lang zoeken op een huis in Utrecht dat na een flinke verbouwing (het was voorheen een kantoorpand) betrokken werd. Gelukkig hebben we de foto's nog.

Meten is weten (2004)

Amsterdamse humor: stoeltjes met 'Amstel Bier' logo in de tuin (2004)

Op naar Kreta

CWI is lid van ERCIM en was in 1989 één van de oprichters van dit netwerk van instituten die onderzoek doen in informatica en wiskunde. In die hoedanigheid gingen we in mei 2004 naar een vergadering van de Board of Directors, georganiseerd door het Griekse lid, FORTH op Kreta. Het was Jan Karels eerste *BoD* meeting maar niet zo maar een vergadering; ERCIM bestond 15 jaar en dat was reden voor de Grieken om flink uit te pakken. Ongeveer 100 personen waren aanwezig voor deze gelegenheid, waaronder twee van de drie oprichters van toen. Cor Baayen vloog als speciale gast met ons mee, Gerhard Seegmüller van het vroegere GMD was er ook. Alain Bensoussan van INRIA was helaas verhinderd, anders waren de "*founding fathers*" compleet.

Een "*celebration event*" met diverse sprekers van binnen ERCIM en de EU DG-Research werd gehouden, een grote taart werd door de "*founding fathers*" aangesneden en als slot een mooi diner dat met vuurwerk werd afgesloten. Kosten noch moeite werden gespaard (met de kennis van nu over Grieken en financiën vermoed je een sigaar uit ERCIMs doos, maar het organiserende instituut FORTH zit goed in de slappe was: ze beheren het .gr-domein en hebben nog een aandeel in de door hen mede opgerichte Griekse internetprovider Forthnet).

Het was naast deze festiviteiten een boeiende vergadering. Jan Karel kon zijn lol op met de Griekse manier van voorzitten en organiseren. De terugreis was vol vrolijke verrassingen. Het was vroeg opstaan: we vlogen zaterdagochtend al om 7:00 vanaf Kreta naar Athene voor de overstap naar Amsterdam, dus dat was om half 5 opstaan. Bij de overstap op het vliegveld van Athene liep Cor Baayen opeens Reind van de Riet tegen het lijf die een week vakantie had gevierd. Terwijl ze met elkaar aan het bijpraten waren liep een andere bekende van hun tweeën, Ton Levelt, ook voorbij. Het werd zo een gezellige boel en de tijd tot de overstap was op die manier snel voorbij.

Met Cor Baayen op de vliegtuigtrap (2004)

Er is er één jarig, hoera, hoera...(2004)

Reind van de Riet en Cor Baayen (2004)

Aan het diner met Keith Jeffery (STFC), Martin Prime (STFC), Peter Kunz (ERCIM), Jan Karel, Cor Baayen, Eckart Bierdümpe (Fraunhofer) en Peter van Roy (UCL) (2004)

In de lichtstad

Naast ERCIM bestaat er ook ERCOM, een comité van de European Mathematical Society, waarin diverse wiskunde-instituten zijn verenigd.

Per 2006 nam Jan Karel het voorzitterschap over. Herman te Riele vervulde uitmuntend de rol van "*scientific secretary*" en mijn taak was het runnen van de groep "*administrators*". Met zijn drieën togen we naar het lommerrijke Bures-sur-Yvette bij Parijs, naar het Institut des Hautes Études Scientifiques voor de jaarlijkse vergadering.

Voor Jan Karel was deze vergadering een uitdaging want de groep luisterde met dusdanig veel respect naar haar voorzitter dat ze zelf nogal kalm en stil bleef. Jan Karel probeerde met alle macht de groep aan de praat te krijgen. Bij een rondje langs de instituten gaf elke deelnemer zo kort wat informatie, dat het Jan Karel nog steeds niet gegeven was even écht achterover te kunnen leunen en te vertrouwen op de dynamiek van het gezelschap. Tot het woord bij de gastheer kwam: Jean-Pierre Bourguignon hield een fantastisch verhaal over IHÉS en een recente fundraising campagne. Dat bood perspectief voor een minuut of 15... Helaas voor Jan Karel was hij toch gedwongen ook hier actief te luisteren omdat Jean-Pierre dit plenair bedoelde verhaal grotendeels in een monoloog gericht tot hem en enkel met oogcontact met hem hield.

's Avonds was er in de Tour Montparnasse een diner in het restaurant op de 54^e verdieping, op 200 meter hoog, met een fantastisch uitzicht over de stad en haar beroemde plaatsen. Gelukkig zit je dan zelf in het gebouw dat alle andere vergezichten over Parijs verpest. Onder het genot van een goed glas wijn en een prima maaltijd kon Jan Karel de dag van zich af laten glijden. Bij latere meetings in Triëst, Coimbra en Djursholm was er meer ruimte voor ontspanning en bij de laatste meeting was er een rondleiding in de bibliotheek van het Instituut Mittag-Leffler waar Jan Karel zijn hart kon ophalen aan het bewonderen van enkele oude boeken.

Eén van de gebouwen op de campus van het IHÉS (2006)

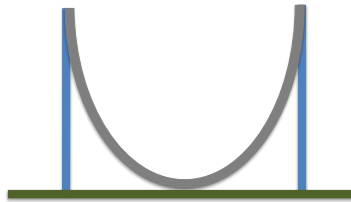

Dôme des Invalides met le Tour Montparnasse (2006)

Op de eerste rang. Anders Björner toont een zeer bijzonder boek (2009)

Tot zover een kleine schets van de activiteiten van Jan Karel en ondergetekende buiten het instituut. Door de jaren heen zijn er ook nog diverse wiskundige puzzeltjes op mij losgelaten, zoals deze, inclusief het "behulpzame" plaatje: Er staan twee palen in het veld met een hoogte van 6 meter. Tussen de palen hangt een touw met een lengte van 12 meter. In het midden hangt het touw precies tot op de grond. Hoe ver staan de palen uit elkaar?

Puzzeltijd!

Ook heb ik diverse stellingen of problemen gepopulariseerd uitgelegd gekregen. Vandaar dat ik in ieder geval wel iets met een wiskundig luchtje moet opnemen in dit stuk: het jaar 2003, waarin Jan Karel begon als directeur van het CWI, en het jaar 2011, waarin hij stopt als directeur, zijn beide slechts deelbaar door zichzelf en het getal 1 en dus priemgetallen. Er zit geen ander priemgetal tussen, toeval?

Jan Karel, voor de toekomst:
veel succes en geluk, in goede gezondheid. En nu aan de slag!

Dick Broekhuis